

Olavi Koivukangas, Ph.D., FT
Siirtolaisuusinstituutin johtaja
Director, Institute of Migration

Delaware 350-juhlavuosi alkoi konfe- rensseilla ja näyttelyllä

Conferences and Exhibitions open The Delaware 350th Anniversary

**Ruotsalaiset ja suomalaiset
Uudessa Maailmassa 1638-
1988 New Jersey Historical
Commission, Trenton,
27.2.1988**

**Swedes and Finns in the New
World, 1638-1988 New Jersey
Historical Commission, Tren-
ton, Feb. 27th, 1988**

		<p>The Swedes and the Finns in the New World, 1638-1988: A Conference to Commemorate</p>
		<p>the 350th Anniversary of The Colony of New Sweden</p> <p>SATURDAY, FEBRUARY 27, 1988 NEW JERSEY STATE MUSEUM AUDITORIUM, TRENTON</p>

Osanottajia tässä yhden päivän konferenssissa oli 300. Näistä vajaat 10 oli Delawareen 1600-luvulla saapuneiden siirtolaisten jälkeläisiä. Joukossa oli yksi John Mortoninkin jälkeläinen. Suurin osa oli myöhemmin saapuneiden ruotsalaisten ja suomalaisten jälkeläisiä. Suomen valtiolla tervehdyksen esitti New Yorkin pääkonsuli Antti Lassila. Kuulijoiden joukossa oli myös näyttelijä Taina Elg.

Aluksi *Michael Metcalfe*, joka on opiskellut Ruotsissa seitsemän vuotta, Minnesotan yliopistosta, esitti katsauksen Ruotsin taloudellisiin, sosiaalisiin ja poliittisiin oloihin 1600-luvulla. Sitten *Peter O. Wacker* Rutgersin yliopistosta tarkasteli Delaware-jokilaakson fyysisiä olosuhteita. *Per Martin Tvensberg* Hamarista Norjasta käsittelee suomalaisten muuttamista Ruotsiin ja Norjaan ja edelleen Amerikkaan ja heidän kaskenpolttokulttuuriaan. *Stellan Dahlgren* Uppsalan yliopistosta kertoi siirtokunnan historiasta ja sen asukkaiden suhteista intiaaneihin, hollantilaisiin ja englantilaisiin. Delaware-siirtolaisten jälkeläinen *Richard H. Hulan* esitteli siirtokunnan jättämiä muistomerkkejä ja kulttuuritraditioita.

This one-day Conference was attended by 300 participants, including about ten descendants of the settlers who arrived on the Delaware River in the 17th century; one of these was descended from John Morton. The majority of the participants, however, consisted of descendants of later Swedish and Finnish immigrants. A message of greetings from the Finnish Government was presented by the Consul-General in New York, Antti Lassila. One of those in the audience was the actress Taina Elg.

The first speaker was *Michael Metcalfe*, from the University of Minnesota, who has studied in Sweden for seven years; he presented a survey of economic, social and political conditions in Sweden in the 17th century. He was followed by *Peter O. Wacker*, of Rutgers University, who described the physical conditions in the Delaware Valley. *Per Martin Tvensberg*, from Hamar in Norway, spoke about the Finnish migration to Sweden and Norway and from there onwards to America, and the burnbeating culture they took with them. *Stellan Dahlgren*, from the University of Uppsala recounted the history of

Trentonin konferenssin yhteydessä oli myös "Uuden Ruotsin" vaiheita esittelevä näyttely.

At the Trenton conference there also was an exhibition about the history of the "New Sweden Colony".

Lopuksi *Hans Norman* Uppsalan yliopistosta kertoi ruotsalaisesta siirtolaisuudesta Yhdysvaltoihin 1840-1914 ja *Olavi Koivukangas* Siirtolaisuusinstituutista Turusta piti vastaavan suomalaisia käsittelevän esitelmän.

Aiheeseen perehtyneelle esitelmät eivät tutkimuksellisesti sisältäneet mitään uutta. Tilaisuus lieneekin tarkoitettu ns. suurelle yleisölle. Tässä järjestäjät ilmeisesti onnistuivatkin, varsinkin kun konferenssin yhteydessä oli Uusi Ruotsi-siirtokuntaa esittelevä näyttely. Monet esineistä oli lainattu Nordiska Museetista Tukholmasta.

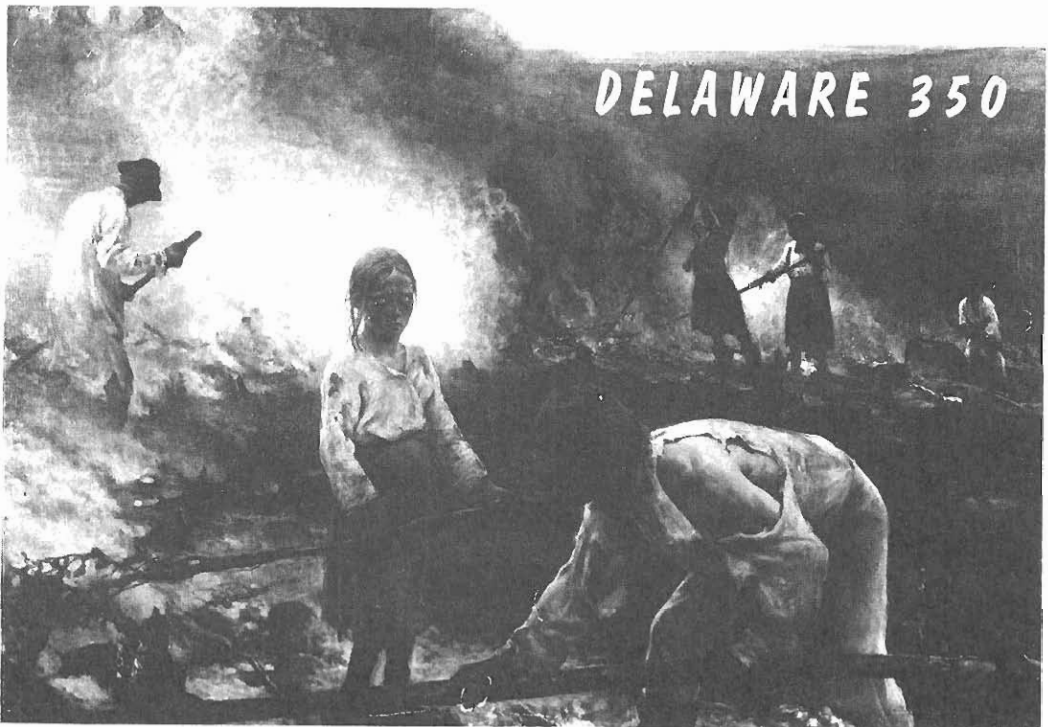
the colony, and the relations between the settlers and the Indians, the Dutch and the English. *Richard H. Hulan*, one of the descendants of the Delaware settlers, spoke about the monuments and cultural traditions which have survived from the colony.

Finally, *Hans Norman*, from the University of Uppsala, spoke about Swedish migration to the United States in the period 1840-1914, and *Olavi Koivukangas* from the Institute of Migration in Turku gave a similar survey for the Finnish migration.

For those familiar with the topics, these papers had no new research results to offer, and they were clearly aimed at the general public. In this respect the organizers were successful, especially thanks to the Exhibition about the New Sweden colony arranged in conjunction with the Conference, in which many of the items on display were on loan from the Nordic Museum in Stockholm.

Delaware-näyttelyn avajaiset 3.3.1988

Opening of the Delaware Exhibition, March 3rd, 1988

Matkan pääkohde oli Clayton Hallissa Delawaren yliopistossa Newarkissa 3.-5.3.1988 järjestetty Delaware-siirtolaisuutta käsittelevä konferenssi. Vuosia kestäneiden valmistelujen aikana Siirtolaisuusinstituutti on toiminut koordinaattorina Suomen osalta. Lisäksi instituutti on valmistanut suomalaisten muutttoa Delaware-joelle esittelevän näyttelyn. Tämä 20 kuva- ja tekstipaneelia käsittävä näyttely kuvaa myös Delawaren suomalaisten osuutta Amerikan kehitykselle, samoin kuin jonkin verran myös myöhempää siirtolaisuutta. Näyttelyyn kuuluu myös katalogi ja seinäjuliste. Näyttelyn avajaiset olivat konferenssin avajaisvastaanoton yhteydessä 3.3.1988. Konferenssin osanottajilla oli kolmen päivän ajan tilaisuus tutustua arvokkaan keskushallin seinille ripustettuihin näyttelypaneeleihin. Näyttely herätti myönteistä huomiota, ja vieraskirjaan merkityistä kommentteista yleisimmät olivat "Excellent" ja "Informative". Usealta taholta esitettiin toivomus, että näyttely voisi saapua eri puolille Yhdysvaltoja. Tie-

The main event on my visit was a Conference on the Delaware settlement arranged at Clayton Hall, University of Delaware, Newark, on March 3rd-5th, 1988. The preparations for this have been going on for several years, and the co-ordination in Finland has been handled by the Institute of Migration, which has also mounted an Exhibition of the Finnish migration to the Delaware River. This Exhibition, consisting of twenty panels of pictures and texts, also deals with the Delaware Finnish contribution to American development and to some extent with subsequent migration. There is also an Exhibition Catalog and poster. The Opening of the Exhibition was held in conjunction with the Opening Reception for the Conference, on March 3rd, 1988, and during the three days of the Conference, the participants had the opportunity of studying the Exhibition in the impressive central hall. The Exhibition aroused favorable reactions: the most frequently occurring comments in the Visitors' Book were "Excellent" and

Siirtolaisuusinstituutin ensimmäisten suomalaisten Amerikkaan muutttoa esittelevä näyttely Clayton Hallissa Delawaren yliopistossa oli vilkkaan mielenkiinnon kohteena.

The exhibition built by the Institute of Migration, Finland, concerning the emigration of the first Finns to America, Clayton Hall, University of Delaware, was an object of lively interest.

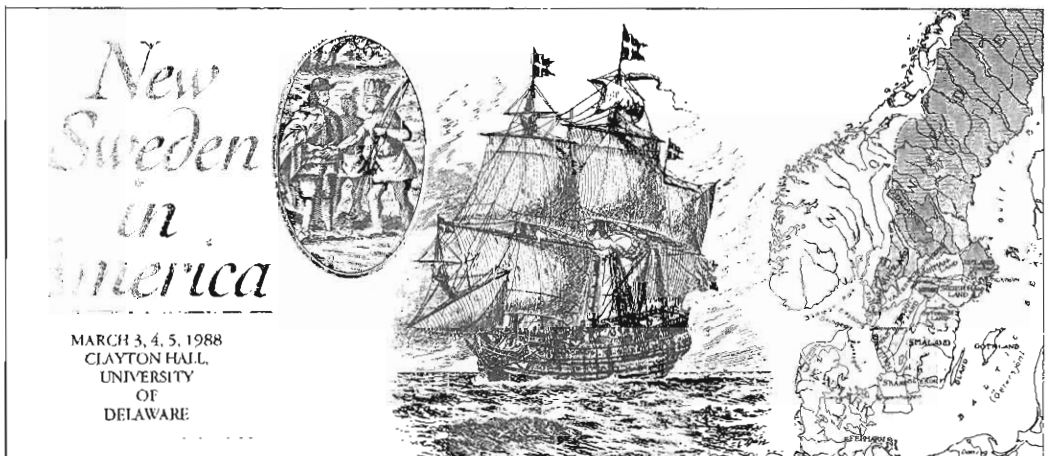
dustelipa eräs osanottaja saada ostaa näyttelyn itselleen. Näyttely on esillä Delawaren yliopistossa Newarkissa 3.-21.3.1988, sitten Wilmingtonissa ja mahdollisesti muuallakin, kunnes se on heinäkuussa 1988 taas Newarkissa amerikan-suomalaisten Finn Fest -juhlan yhteydessä. Myöhemmin syksyllä näyttely tulee olemaan esillä muilla paikkakunnilla mm. Vapauden Patsaalla New Yorkissa. Suomen Suurlähetystö Washingtonissa, jonne pyysin suuntaamaan kaikki tiedustelut, koordinoi näyttelyn aikatauluja. Näyttelylle annettavana tunnustuksena on pidettävä myös Mrs. Camille Julinin, Kalmar Nyckel toimikunnan puheenjohtajan, tiedustelua saada asettaa näyttely kierroksen jälkeen pysyvästi esille Delawareen.

Näyttelyn suomen- ja ruotsinkielisen version avajaiset olivat Suomen Delaware-pääjuhlan yhteydessä Finlandia-talolla 30.3.1988. Sen jälkeen näyttely on esillä eri puolilla Suomea, myöhemmin mahdollisesti myös Ruotsissa.

III NEW SWEDEN IN AMERICA Konferenssi, Delawaren yliopisto, Newark 3.-5.3.1988

"Informative", and the wish was expressed from many quarters that the Exhibition might tour various parts of the United States. One participant even enquired about purchasing the Exhibition personally. The Exhibition was on display at the University of Delaware at Newark from March 3rd-21st, and then in Wilmington and possibly elsewhere, before being taken back to Newark for the Finnish-American community's Finn Fest celebrations in July 1988. Later in the fall, the Exhibition is to go on display at other places, including the Statue of Liberty in New York. The itinerary for the Exhibition is being arranged by the Finnish Embassy in Washington, to which all enquiries should be addressed. Further recognition for the Exhibition came from Mrs. Camille Julin, Chairperson of the Kalmar Nyckel Committee, who has enquired about the possibility, after the Exhibition has completed its tour, of mounting it on permanent display in Delaware.

In Finland, a version of the Exhibition in Finnish and Swedish was opened at the main Delaware celebrations, which were held at the Finlandia Hall in Helsinki on March 30th, 1988; this Exhibition will later be on display in various places in Finland, and possibly later also in Sweden.

Tähän prof. Carol E. Hoffeckerin johdolla järjestettyyn konferenssiin osallistui yli 300 henkeä. Luennoitsijoita oli 24, joista 13 Yhdysvalloista, seitsemän Ruotsista, kolme Suomesta ja yksi Norjasta. Seuraavassa tarkastellaan vain Suomen kannalta mielenkiintoisimpia alustuksia.

Ruotsalaiset tutkijat

Professori Sten Carlsson Uppsalan yliopistosta esitti Studia Generalia -luennossaan yleiskuvan "Uuden Ruotsin" historiasta ja eri retkikunnista. Kaikkiaan "Uuteen Ruotsiin" muutti noin 700 henkeä, josta naisia oli 200. Kuolleisuus oli suuri, samoin takaisinpaluu ja karkuruus varsinkin englantilaisiin siirtokuntiin. Carlssonin mukaan suomalaisia oli 20 - tai 26 prosenttia, jos Värmlannin suomalaiset laske-

New Sweden in America Conference at the University of Delaware, March 3rd-5th, 1988

This Conference had been arranged by Professor Carol E. Hoffecker, and was attended by over 300 people. There were 24 speakers, of whom 13 were from the United States, seven from Sweden, three from Finland, and one from Norway. The following report concentrates on those papers which were of particular interest from a Finnish perspective.

Swedish speakers

Professor Sten Carlsson from the University of Uppsala gave a Studia Generalia

Delawaren yliopiston järjestämän konferenssin johtajana toiminut Carol E. Hoffecker vieressään prof. Sten Carlsson Uppsalasta.

Prof. Carol E. Hoffecker, the chair person of the conference at the Delaware University, and prof. Sten Carlsson from Uppsala, Sweden.

taan mukaan. Kun viimeinen laiva "Mercurius" toi lähes 100 suomalaista (ja vain 4 ruotsalaista) siirtolaista v. 1655, suomalaisten osuus kasvoi 36 prosenttiin. Täl-

lecture offering an overall survey of the history of New Sweden and the various expeditions to the colony. The total number of settlers landing in New Swed-

laisten prosenttilaskujen esittämiselle ei mielestäni ole perusteita, varsinkin kun Carlssonin mukaan vain 164 henkilön - eli 24 prosentin - osalta tiedetään joko syntymä- tai lähtöpaikka. Yhtä hyvin voitaisiin perustella, että koska viimeinen laiva sisälsi paljon suomalaisia, heitä oli runsaasti myös aikaisemminkin saapuneissa laivoissa. Carlssonin mukaan 15 prosenttia siirtolaisista oli kotoisin Alankomaista tai saksalaisia. Puhuja jätti mainitsematta, että Hollannin vallan aikana 1655-64 Israel Helminen lähetettiin Ruotsiin värväämään suomalaisia siirtokuntaan ja heitä saapui 100-200 henkeä, pääasiassa v. 1663.

Carlssonin mukaan "Uusi Ruotsi" -siirtokunta käsitti kaikkiaan 1200 henkeä 1600-luvun lopulla. Yhdysvaltain itsenäistytessä v. 1776 ruotsalainen väestö käsitti noin 2000 henkeä eli 0,7 prosenttia siirtokuntien silloisesta 300000 hengen väestöstä. Miljoonien amerikkalaisten sukujuuret johtavat Delawaren-joen laaksoon. Historioitsijalle on mielenkiintoista nähdä historialliset tapahtumapaikat ja todeta, että nykyinen sukupolvi pitää niistä hyvän huolen. Lopuksi Carlsson totesi Yhdysvaltain julistaneen vuoden 1988 "New Sweden vuodeksi".

Dos. *Hans Norman* Uppsalan yliopistosta käsittelee "Uusi Ruotsi" -siirtokuntaa ja ruotsalaisen ja suomalaisen kansallisuuden säilymistä. Normanin mukaan suomalaisten osuus siirtokunnassa lisääntyi vuosien myötä. Ensimmäinen "Amerikkakuume" koettiin Ruotsin suomalaisseudulla ja alkoi kaukosiirtolaisuuden traditio. "Mercuriuksen" matkustajista 90 prosenttia oli suomalaisia. Runsaasti suomalaisia saapui 1664 Israel Helmisen värvääminä. Hän oli ensimmäinen "jenkki" ja ensimmäinen siirtolaisagentti Ruotsissa. Suomalaisten osuuden kasvua kuvaa se, että kuvernööri Risingin palatessa Ruotsiin v. 1655, siirtokunnassa oli 300 asukasta, ja sen joutuessa englantilaisille v. 1664, asukkaita oli 600. Siirtokunnassa oli vähän naisia, jotka useimmiten avioituivat 18-22 vuoden iässä. Miehet olivat 5-10

en was around 700, of whom 200 were women. The mortality rate was high, as were also losses through return home and through desertion, especially to the English colonies. Carlsson estimated the Finns as comprising 20 percent of the settlers, or 26 percent if the Värmland Finns are included. The final ship to arrive, the "Mercurius", landed in 1655 with 100 Finns (and only four Swedes), bringing the Finnish proportion up to 36 percent. Percentages such as these are however in my opinion unjustified, especially since according to Carlsson there are only 164 persons, i.e. 24 percent, concerning whom information is available for their date of birth or place of origin. It would, for example, be equally justified to argue that if the final shipload contained such a high proportion of Finns, they probably constituted a higher proportion among the earlier arrivals as well. Carlsson also claimed that 15 percent of the settlers were Dutch or German in origin; but he failed to mention that during the period of Dutch rule, 1655-64, Israel Helminen was sent to Sweden, where he recruited 100-200 Finnish settlers, mainly in 1663.

In Carlsson's estimate, the population of New Sweden at the end of the 17th century was around 1200. At the time of the American Declaration of Independence in 1776, the Swedes amounted to about 2000, i.e. 0.7 percent of the 300000 population at that time. There were millions of Americans whose roots went back to the Delaware Valley, he continued. It was interesting for the historian to see the sites of historical events, and to observe that the present generations were still taking care of them. Carlsson concluded by alluding to the declaration of 1988 by the United States as the "Year of New Sweden."

Dr *Hans Norman*, of the University of Uppsala, spoke about the New Sweden colony and the preservation of Swedish and Finnish national identity. Norman considered that Finns made up a steadily

vuotta vanhempia mennessään naimisiin. Normanin mukaan v. 1670-1700 ei ollut mitään siirtolaisuutta Ruotsista Delawareen. Toteaisin kuitenkin, että v. 1678 suomalainen Christoffer Hinderson Hälsinglandista muutti Delawareen ja muitakin tapauksia lienee ollut. Siirtokunnan väkiluku oli vuosisadan vaihteessa hie- man yli 1 000 henkeä sekä lisäksi muihin siirtokuntiin menneet.

Dos. *Stellan Dahlgren* Uppsalan yliopis- tosta käsitteli Johan Risingiä, Ruotsin val- tiota ja kauppayhtiötä. "Uusi Ruotsi" - kauppayhtiön tavoitteena oli Ruotsin mahdin ja vaurauden lisääminen. Se oli suljettu (closed) yhtiö, jossa mm. Viipurin kaupunki oli osakkeenomistajana lähinnä tupakkakauppaan liittyvien odotusten ta- kia. Vuosina 1654-55 yhtiö omaksui ni- men "Amerikan kauppayhtiö" ja sillä oli edelleen tupakkamonopoli. Muutaman vuoden kuluttua yhtiö kuitenkin lakkasi toimimasta.

Amerikkalaiset tutkijat

Prof. *Peter Wacker* Rutgersin yliopistosta käsitteli "Uuden Ruotsin" siirtokunnan asukkaiden siirtymistä nykyisen New Jer- seyn alueelle. Kaikkiaan noin 200 suoma- laista ja ruotsalaista asettui Delaware-joen itäpuolelle 1600-luvulla. Täällä metsien hyödyntäminen oli keskeinen elämän- muoto ja suomalainen kuittuuri oli ruotsa- laista hallitsevampi.

Charles T. Gehringin, New York State Library, esitelmästä ilmeni, että hollantilai- set ovat New Yorkissa jo hyvin pitkään do- kumentoineet ja tutkineet hollantilaista asutusta Amerikassa. Hän totesi, että hol- lantilaisilla oli ennen ruotsalaisten saapu- mista ollut puolentoista vuoden ajan asu- tusta Delaware-joen varrella. Kun Uuden Hollannin kuvernööri Peter Stuyvesant v. 1655 saapui valloittamaan ruotsalaista siirtokuntaa, hänellä oli seitsemän laivaa ja 300 miestä. Intiaanien sodanuhka pa- kotti hänet pian palaamaan Manhattanille. Mikäli joku aikoo tarkemmin tutkia Dela-

increasing proportion of the colony. It was the areas of Finnish settlement in Sweden where the first "American fever" had struck, and thus started the tradition of overseas migration. 90 percent of the passengers aboard the "Mercurius" had been Finnish, and a further influx of Fin- nish settlers had been recruited in 1664 by Israel Helminen, the first "Yankee" and the first immigration agent in Sweden. The increasing proportion of Finns is illustrat- ed by the figure of 300 settlers in the col- ony when Governor Rising returned to Sweden in 1655, compared with 600 when it passed into English hands in 1664. There were few women among the settlers, and most of these married at the age of 18-22, whereas the men were 5- 10 years older at marriage. Norman stat- ed that between 1670 and 1700 there was no migration from Sweden to Dela- ware; though I should point out that in 1678 one Christoffer Hinderson, a Finn from Hälsingland, did move to Delaware, and there may well have been other cases. The population of the settlement at the end of the century was just over 1000, in addition to which there were those settlers who had moved to other colonies.

The topic of the paper by Dr *Stellan Dahlgren*, of the University of Uppsala, was "Johan Rising, the Swedish Govern- ment, and the Merchant Company." The objective of the New Sweden Company was the promotion of Swedish power and prosperity. It was a 'closed company', in which shares were for example taken by the City of Vyborg (Viipuri), mainly on ac- count of the prospects for the tobacco trade. In 1654-55, the Company took the name The American Trading Company, and retained its tobacco monopoly; but within a few years it had ceased to exist.

American speakers

The topic taken by Professor *Peter Wacker*, of Rutgers University, was the movement of settlers from the New

ware-siirtolaisuutta, hänen tulisi pyrkiä yhteistyöhön prof. Gehringin kanssa, mihin hän ilmoitti olevansa halukas.

Prof. *Terry Jordanin*, Teksasin yliopistosta, esitelmä perustui hänen yhdessä Matti Kaupsin kanssa kirjoittamaansa ja parhaillaan painossa olevaan kirjaan "American Backwoods Frontier". Delaware-siirtokunnan painopiste oli rajaseutu-asutuksessa ja siinä oli suomalainen elementti ruotsalaista hallitsevampi. Tämä oli savolaista ja karjalaista alkuperää olevaa kulttuuriperintöä, jonka myöhemmin mm. irlantilaiset ja skotlantilaiset uudisasukkaat omaksuivat. Esimerkkejä tästä traditiosta ovat Jordanin mukaan:

- 1) Hirsirakennukset ja erityisesti V-muotoinen nurkkasalvostekniikka, joka on peräisin Ruotsin ja Norjan väliseltä raja-alueelta.
- 2) Rakennusten kattorakenteet. Kieltämättä Georgiassa 1700-luvulla tehty rakennuksen katto muistutti vastaavaa suomalaista vertailukuvaa.
- 3) Pioneeriajan amerikkalaisen hirsitalon pohjapiirros (floorplans) nurkkatakkoinen olisi suomalaisperäinen.
- 4) Hirsistä tehty tilapäisasumus, laavu (hunter shanty), jossa yksi seinä avoin, olisi myös suomalaisten Amerikkaan tuoma.
- 5) Puuaitarakennelmat (rail-fence ja saksak-fence) olisivat myös suomalaisperäisiä, alunperin ehkä lappalaisten poroaidan muunnelmia.

Jordanin mukaan suomalainen kulttuuriperintö Delawaren kautta Amerikan rajaseutu-asutukselle on ollut suuri. Menestyksen selitys on se, että suomalaiset ratkaisut olivat muita parempia. "Uuden Ruotsin" perinnön voidaan katsoa ulottuneen yli koko mantereen. Ja tämä oli suomalainen - eikä ruotsalainen - kontribuutio, päätti Jordan esityksensä.

Amerikkalainen lakimies *Peter Craig* sanoi olevansa "moonlight historian" ja tutkineensa kuuden vuoden ajan Delaware-siirtolaisten sukuja. Hän on itse Sven Gunnarssonin (ilm. suomalainen) ja Olof

Sweden colony into the territory of present-day New Jersey. Altogether during the 17th century about 200 Finnish and Swedish colonists settled on the east banks of the Delaware River. Forest husbandry was the main form of economic activity, and Finnish culture was stronger than Swedish.

Charles T. Gehring, of the New York State Library, spoke about the long traditions of documentation and research by the Dutch in New York into Dutch settlement in America. He pointed out that there had been a Dutch settlement on the Delaware River about a year and a half prior to the arrival of the Swedes. When the Governor of New Holland, Peter Stuyvesant, arrived in 1655 to take over the Swedish colony, he came with seven ships and 300 men; but the threat of war with the Indians compelled him to return to Manhattan. Anyone intending to investigate the Delaware migration is invited to contact Professor Gehring, who will be pleased to collaborate.

Professor *Terry Jordan*, of the University of Texas, gave a paper based on the forthcoming book which he has recently written in collaboration with Matti Kaups, "The American Backwoods Frontier." The main focus of colonization on the Delaware was on frontier settlement, where the Finnish element outweighed the Swedish. This originally Savonian-Karelian cultural tradition was subsequently also adopted by Irish and Scottish settlers. Jordan offered the following examples of this tradition:

- (1) Log construction, especially the V-shaped cornerframe technique, originating from the border country between Sweden and Norway;
- (2) Roof design: a roof form from Georgia in the 18th century is unquestionably reminiscent of corresponding Finnish drawings;
- (3) Floorplans of American pioneer log cabins, with their corner fireplaces, probably of Finnish origin;

Stillen jälkeläinen. Craig totesi, että genealoginen tutkimus on vasta viimeisen 10 vuoden aikana lisääntynyt vanhan Delaware-asutuksen osalta. Hän totesi myös tehtävän vaikeuden, sillä 1/3 siirtolaisista oli sellaisia, joiden etnistä alkuperää tai edes nimiä ei ole voitu selvittää.

Craig korosti ettei "Uusi Ruotsi" kuollut v. 1655. Israel Helms (Helminen) toi v. 1663 noin 100 siirtolaista, mikä oli suurin yhtenäinen ryhmä. Tämän jälkeen tapahtui luonnollista väkiluvun kasvua, mitä tosin hidasti naisten vähäinen lukumäärä. Tytöt naittiin usein 18-vuotiaina ja monilla oli 10-15 lasta: Kuolleisuus oli myös suuri, onnettomuudet olivat yleisiä, ja monella oli elämänsä aikana 3-5 aviopuolisoa. Olipa suomalaisella Evert Henrichsonilla kaksikin puolisoa yhtä aikaa, kun vanha vaimo saapui lasten kanssa "Mercurius"-laivalla v. 1655. Hollantilaisten ja englantilaisten viranomaisten oli hyväksyttävä "Evert the Finnin" kaksi vaimoa. Miestä syytettiin juoppoudesta ja pahoinpitelystä ja tuomittiin karkoittavaksi, mutta päätöstä ei pantu toimeen.

Craig kertoi kolme esimerkkiä *Uuden Ruotsin* pioneereista, joista yksi oli v. 1640 toisella retkellä saapunut Peter Gunnarsson Rambo. Pastori Rudmanin kirkonkirjojen mukaan hän kuoli 29.1.1698 85 vuoden ikäisenä ja häneltä jäi neljä poikaa ja kolme tytärtä. Hän oli kotoisin Hisingestä Göteborgin lähistöltä. Vuonna 1947 hän oli avioitunut Brita Mattsintyttären kanssa. Rambo toimi Upplannissa mm. tuomioistuimen jäsenenä ja oli kuuluisa vieraanvaraisuudestaan. Oltuaan Amerikassa yli 50 vuotta Rambo sai sisoltaan Göteborgista kirjeen, mihin hän vastasi v. 1693 kertoen elämästään. Pian tämän jälkeen Rambon vaimo kuoli. Lapsilla oli suuret perheet. Yksi tytöistä oli naimissa Lassi Cockin kanssa.

Craig ei puuttunut Peter Rambon syntyperään. Omassa puheenvuorossani totesin ettei se, että Rambo tuli Hisingestä ja että hänellä 50 vuotta myöhemmin oli Göteborgissa asuva sisar, vielä sulje pois sitä

- (4) Hunter shanties, i.e. temporary timberbuilt shelters with one side open, thought to have been introduced to America by Finns;
- (5) Rail fences and zigzag fences, also thought to be of Finnish origin, possibly adapted from Lappish reindeer pens.

Jordan argued that the Delaware Finnish influence on American frontier culture has been very great. The secret of this success was that the Finnish solutions were better. The heritage of New Sweden can thus be seen as extending over the entire continent; but this was a Finnish, not a Swedish contribution, Jordan concluded.

Peter Craig, an attorney, described himself as a "moonlight historian", who had spent six years investigating the genealogy of the Delaware settlers. He himself is descended from Sven Gunnarsson (evidently a Finn) and Olof Stille. Craig pointed out that it is only during the last ten years that genealogical research into the older settlement on the Delaware has been carried out on a larger scale. He also spoke of the difficulties involved, since for example for one-third of the settlers there is no information concerning their origins or even their names.

Craig stressed that New Sweden did not die out in 1655. In 1663 Israel Helms (Helminen) had brought another hundred settlers, the largest single group to arrive. Thereafter there had been natural population growth, although this had been hampered by the low numbers of women. Girls were usually married at the age of 18, and many had 10-15 children. Mortality was also high, accidents were frequent, and many were married 3-5 times. One Finnish settler, Evert Henrichson, actually had two wives at the same time, when his first wife arrived with their children aboard the "Mercurius" in 1655; and the Dutch and English officials had no choice but to accept Evert the Finn's two wives. He was later charged with drunkenness and caus-

mahdollisuutta etteikö hän olisi ollut alunperin Suomesta kuten vaimonsakin (esim. Norbergin väitöskirja, Uppsala 1893). Asia vaatisi vielä lisätutkimuksia.

Uusi tieto oli myös se, että tunnetun amerikanruotsalaisen liikemiehen ja hotellinomistajan Curtis Carlsonin esi-isä oli Suomesta ensin Ruotsiin ja sieltä Delawareen muuttanut majatalonpitäjä. Curtis Carlsonia pidetään ehkä varakkaimpana amerikanruotsalaisena ja muutamia vuosia sitten hänet nimitettiin Ruotsissa "vuoden ruotsalaiseksi Amerikassa". Lopuksi Peter Craig toivoi, että 50 vuoden kuluttua 400-vuotisjuhlissa tiedetään asiat nykyistä tarkemmin.

Suomalaiset tutkijat

FK *Risto Pikkolan*, Turusta, aiheena oli miten ruotsalaiset ja suomalaiset sopeutuivat uusiin oloihin. Poliittinen valta ja kulttuuri eivät kulkeneet käsi kädessä ja samanaikaisesti Delawaressa ruotsalainen ja suomalainen kulttuuri kukoisti vasta sen jälkeen, kun siirtokunta oli ensin menetetty hollantilaisille (1655) ja sitten englantilaisille (1664). Suurin osa väestöstä saapui vasta viimeisillä ruotsalaisilla laivoilla ("Örn" 1654, "Mercurius" 1655). Perustuen Israel Acieliuksen teokseen vuodelta 1756 ja P. Kalmin päiväkirjoihin vuosilta 1748-51 Pikkola totesi englantilaistumisen aikaneen tapahtua selvästi vasta 1700-luvun alusta lähtien.

Prof. *Juha Pentikäinen*, Helsingin yliopistosta, käsittelee suomalaisen kulttuurin siirtymistä Savosta Keski-Skandinavian kautta Delawareen. Yksi syy suomalaisten jäämiselle vähäiselle huomiolle oli se, että Amandus Johnsonin julkaistussa "Uuden Ruotsin" historiansa v. 1911 Suomi oli osa Venäjän keisarikuntaa. Suomalaiset ovat kautta historiansa olleet "metsäsuomalaisia". Lähes jokainen sukupolvi joutui kokemaan sodan kirot ja itärajan siirtyessä ihmiset muuttivat joko länteen tai itään. Väestö oli liikkuvaa ja mm. Savossa väestö muutti kaskitalouden takia usein 10-12

ing bodily harm, and was condemned to deportation, although the sentence was never carried out.

Craig described three examples of the New Sweden pioneers, one of whom was Peter Gunnarsson Rambo, who landed with the second expedition in 1640. The parish records kept by Pastor Rudman state that he died on January 29th, 1698, at the age of 85, leaving four sons and three daughters. He came from Hisinge, near Gothenburg, and in 1647 he had married Brita Mattsdotter. In Uppland, in Sweden, he had been a local magistrate, and was famous for his hospitality. Fifty years after his arrival in America, Rambo received a letter from his sister in Gothenburg, and in 1693 he replied, recounting the story of his life. It was soon after this that his wife died. Their children had large families. One of the daughters was married to Lassi Cock.

Craig did not deal with Rambo's ethnic origin; in my own address I pointed out that neither the fact that Rambo had come from Hisinge, nor that fifty years later he had a sister living in Gothenburg, excluded the possibility of his being Finnish, like his wife (cf. Norberg's doctoral dissertation, Uppsala 1983). Further investigation is needed of this question.

One new piece of information was the fact that the famous Swedish-American businessman and hotel owner, Curtis Carlson, was descended from a settler who had first left Finland for Sweden, and then moved on to Delaware. Curtis Carlson is considered to have been possibly the wealthiest Swedish-American, and a few years ago he was named in Sweden as "Swede of the Year in America".

In conclusion, Peter Craig added that in fifty years' time, at the quatercentenary celebrations, more will be known.

Finnish speakers

The topic dealt with by *Risto Pikkola*, from Turku, was the adaptation by the Swedes

vuoden välein. Täältä suomalaisia alkoi muuttaa Ruotsiin vuodesta 1578 lähtien. Syyt olivat taloudellisia ja poliittisia. Lisäksi valtiovalta rohkaisi näitä muuttoja. Länsi-Ruotsin keskiosaa muistutti Savo. Ruotsin suomalaismetsissä väestö lisääntyi, ja 1600-luvun puolivälissä täältä muutti satoja suomalaisia Delaware-joelle Amerikkaan.

Myös uudempi Ruotsin Amerikan siirtolaisuus 1850-luvulla alkoi Ruotsin suomalaisseuduilta. Savosta Ruotsin kautta Delawareen siirtyneen suomalaisen kulttuurin elementtejä olivat savon murre, savupirtti, metsästyks, kalastus, kaskenpolto, shamanismi ja tietäjä-parantaja perinne. Suomalaisten oli helppo sopeutua Amerikkaan, sillä heidän elämäntapansa oli läheistä sukua intiaanien elämänmuodolle.

Lähteet ja tutkimustarpeet

Konferenssin viimeinen jakso käsitteli lähdeaineistoja ja tulevia tutkimussuuntia.

Professori *Richard Waldron*, New Jersey Historical Commission, tarkasteli asiaa amerikkalaisesta näkökulmasta. Amandus Johnsonin paperit Balch Instituutissa Philadelphiassa tultaneen saamaan nykyistä vapaammin tutkijoiden käyttöön. Myös Ruotsissa Norman ja Dahlgren pyrkivät julkaisemaan kuvernööri Risingin päiväkirjan. Yhdysvalloissa on vain vähän "Uuteen Ruotsiin" kohdistuvaa tutkimusta, erityisesti kulttuuriin kohdistuvaa. Myöskään amerikkalaisissa kouluissa ei riittävästi korosteta Delaware-asutuksen merkitystä. Amerikkalaisten tutkijoiden kannalta olisi tärkeää kääntää Ruotsissa olevia keskeisiä lähteitä. Myös muita käännösprojekteja voitaisiin toteuttaa. Omassa puheenvuorossani myöhemmin suosittelin S. Ilmosen tutkimusten kääntämistä englannin kielelle.

Börje Westlund, Kuninkaallisesta kirjastosta Tukholmasta, käsitteli Ruotsissa löytyvää lähdeaineistoa ja totesi keskeisen aineiston olevan Ruotsin valtionarkistossa

and the Finns to their new surroundings. Political authority and culture were out of phase with each other, and both Swedish and Finnish culture began to flourish on the Delaware only after the colony had already passed into the hands of the Dutch (1655) and then the English (1664). The majority of the settlers landed from the last two Swedish ships, the "Örn" in 1654 and the "Mercurius" in 1655. On the evidence from the book by Israel Acie-lius in 1756 and the diaries kept by Pehr Kalm in 1748-51, Pikkola concluded that anglicization had not taken place until after 1700.

Professor *Juha Pentikäinen*, from the University of Helsinki, spoke on the transfer of Finnish culture from Savo in Finland via Central Scandinavia to the Delaware. One reason why the Finns had earlier received little attention was the fact that in 1911, when Amandus Johnson published his history of New Sweden, Finland was still part of the Russian Empire. Throughout their history, the Finns have been "forest Finns". Virtually every generation was caught up in the sufferings of war, and the shifts of the eastern frontier led to people too moving either eastwards or westwards. The population was mobile, and in Savo, for instance, where burnbeating was practised, people moved on at 10-12-year intervals. Finns had begun to emigrate from this region to Sweden from 1578 onwards, for both political and economic reasons, and were also encouraged to do so by the Swedish Government. Western Central Sweden was very similar to Savo, and in the Finnish forests of Sweden the population grew. In the mid-17th century, hundreds of these Finns then moved to the Delaware River in America.

The later wave of emigration from Sweden to America, in the 1850s, also began in the Finnish forest area. Cultural features taken with them to America by the Finnish movement from Savo via Sweden included their Savonian dialect,

Tukholmassa. Täällä on parhaillaan esillä Kari Tarkiainen suunnittelema "Uutta Ruotsia" käsittelevä näyttely. Kuninkaallisessa kirjastossa Tukholmassa on lähinnä painettuja teoksia ja eräitä käsikirjoituksia. Myös kirkollisissa arkistoissa on aihetta koskevaa aineistoa. Ruotsissa arkistomateriaali on vapaasti saatavissa ja kopioitavissa.

Suomen osalta lähdeaineisto- ja tutkimuskatsauksen esitti toht. *Olavi Koivukangas*, Siirtolaisuusinstituutista. Myös suomalaisten osalta keskeiset lähteet löytyvät Ruotsin ja USA:n arkistoista. Jonkin verran lähdeaineistoa löytyy myös Suomesta, ennen kaikkea Valtionarkistosta Helsingistä.

Historiografisessa katsauksessa totesin Amandus Johnsonin kiinnittäneen liian vähän huomiota suomalaisiin. Amerikan-suomalaiset S. Ilmonen, John H. Wuorinen ym. ovat kirjoittaneet Delawaren suomalaisista. Mutta ei ole yhtään alkuperäisaineistoon perustuvaa ja Suomesta käsin tehtyä tutkimusta tästä aiheesta. Suosittelinkin tällaisen tutkimuksen tekemistä lähivuosina. Lopuksi kiittäessäni suomalaisten puolesta hyvin järjestetystä konferenssista esitin toivomuksen, että seuraava Delaware-konferenssi voitaisiin järjestää 3-5 vuoden kuluttua Uppsalassa tai valtionarkistossa Tukholmassa.

Loppupuheenvuoro

Konferenssin loppuyhteenvetonsa prof. *C.A. Weslager* aloitti muistelemalla vuoden 1938 juhlallisuuksia, kun prinssi Bertil ja presidentti Roosevelt olivat ankarassa vesisateessa juhlilla. Weslager antoi tunnustusta ruotsalaisille ja suomalaisille, jotka olivat omaksuneet hyvin englannin kielen.

Weslager totesi konferenssin annin epätasaiseksi. Vain 10 esitelmää 24:stä oli hyviä.

Weslager korosti ruotsin- ja hollanninkielestä käännettävän lähdemateriaalin

the Finnish "smokehut", hunting, fishing, burnbeating, shamanism, and the soothsayer-healer tradition. It was relatively easy for these Finns to adapt to life in America, for their way of life was not dissimilar to that of the Indians.

Sources and Research Needs

The final part of the Conference dealt with source materials and the directions for forthcoming research.

Professor *Richard Waldron*, of the New Jersey Historical Commission, offered an American perspective. The papers of Amandus Johnson, at the Balch Institute in Philadelphia, are probably to be made more readily accessible for research workers. Similarly, in Sweden, Norman and Dahlgren are hoping to publish the diaries of Governor Rising. Within the United States, there is relatively little research concentrating on New Sweden, especially on its culture; nor is enough emphasis placed on the Delaware settlement in American education. It would be important, for the American researchers, to have the main Swedish sources translated. Other translation projects could also be set up, and in my own contribution later on I recommended that S. Ilmonen's investigations should be translated into English.

Börje Westlund, from the Royal Library in Stockholm, spoke about the source materials to be found in Sweden, and pointed out that the crucial sources were in the Swedish State Archives in Stockholm, where the New Sweden Exhibition designed by Kari Tarkiainen is currently on display. The Royal Library in Stockholm mainly contains printed and a few manuscript sources. Relevant source material is also to be found in church records. In Sweden, archive material is freely accessible and available for copying.

A survey of source material and research in Finland was offered by Dr *Olavi Koivukangas*, of the Institute of Migration.

merkitystä. jatkossa tarvitaan amerikkalaisia tutkijoita varten käännöksiä myös ruotsista ja suomesta englanniksi. Amandus Johsonin ruotsinkielisiä papereita on myös muualla kuin Balch Instituutissa. Amerikkalaisia tutkimustuloksia tulisi olla nykyistä paremmin saatavilla Skandinaviassa. On vielä paljon tutkittavia kysymyksiä. Weslager, joka itse aikoo jatkaa aihetta käsitteleviä tutkimuksiaan, piti konferenssia kokonaisuutena hyvin stimuloivana.

* * *

Delaware-konferenssin yhteydessä minulla oli tilaisuus tutustua historiallisiin muistomerkkeihin ja valokuvata niitä Siirtolaisuusinstituutin arkistoon. Näistä mainittakoon vanhat kivikirkot ja niiden hautausmaat, Morton Homestead ja John Mortonin hauta. New Jerseyyn puolella mielenkiintoisimmat kohteet olivat Finns Point, jossa on sisällissodan hautausmerkki sekä Mullica River ja Mullica Hill. Suomalainen Erik Mullica ja hänen kaksi poikaansa ovat saaneet nimensä New Jerseyyn kartalle. Delaware-asutuksen jäänteisiin, ja erityisesti hautausmaihin, perehtyminen edellyttäisi pitempää oleskelua paikakunnalla.

* * *

In conjunction with the Delaware Conference, I also had the opportunity to visit some of the historical monuments and photograph them for the archives at the Institute of Migration. The monuments visited included the old stone churches and their graveyards, Morton Homestead, and the grave of John Morton. On the New Jersey side, the most interesting places were Finns Point, where there is a memorial burial ground from the Civil War, and Mullica River and Mullica Hill, where the Finnish settler Erik Mullica and his two sons have been commemorated on the New Jersey map. An adequate study of the remains of the Delaware colony, and especially the graveyards, however, would require a longer visit.

The central materials for investigating the Finnish migration, too, are located in archives in Sweden and the United States, although a limited amount of material is also to be found in Finland, mainly in the Finnish State Archives in Helsinki.

In a historiographical survey, I pointed out that inadequate attention had been paid to the Finnish settlers by Amandus Johnson. Finnish-American authors such as S. Ilmonen, John H. Wuorinen, and others, have written about the Finns on the Delaware; but there is still as yet not one study carried out in Finland based on original sources, and I urged that such an investigation be undertaken within the next few years. In conclusion, I offered thanks on behalf of the Finns for a well-organized Conference, with the hope that the next Delaware Conference might be arranged in 3-5 years' time, at Uppsala or at the Swedish State Archives in Stockholm.

Closing Remarks

Closing the Conference, Professor C.A. *Weslager* began by recalling the 1938 celebrations, which were attended in pouring rain by Prince Bertil and President Roosevelt. *Weslager* congratulated the Swedish and Finnish speakers on their command of English. He considered that the level of the Conference had been varied, however, and that only ten out of the 24 papers had been good ones.

Weslager also emphasized the pressing need for the translation of the source material from Swedish and Dutch. American researchers would need in their future work translations from Swedish and also from Finnish. There are also papers by Amandus Johnson in Swedish, held outside the Balch Institute. Similarly, American research findings should be made available more readily in Scandinavia. Many questions still await investigation. *Weslager* himself stated his intention of continuing his own investigations, and said that the Conference had as a whole been very stimulating.

**KONFERENSSIMATKAN SA-
TOA**
koonnut Olavi Koivukangas

**RESULTS OF THE DELAWARE-
CONFERENCES**
collected by Olavi Koivukangas

Dear Dr. Koivukangas:

I want to express my appreciation for the photocopies concerning the Tossa(vainen) family in America. I plan to have the parts about my family translated into English.

My line of descent from Olaf Thorsson, a midshipman on the 1641 voyage of the Kalmar Nyckel and who became a colonist in New Sweden is enclosed.

I am proud to be able to trace my ancestry to your beautiful country. Again, I thank you for the information that you sent to me.

We live near Charlottesville, Virginia, the home of the University of Virginia. If you should ever be traveling this way, please come to see us.

Sincerely,

W. Glenn Tussey

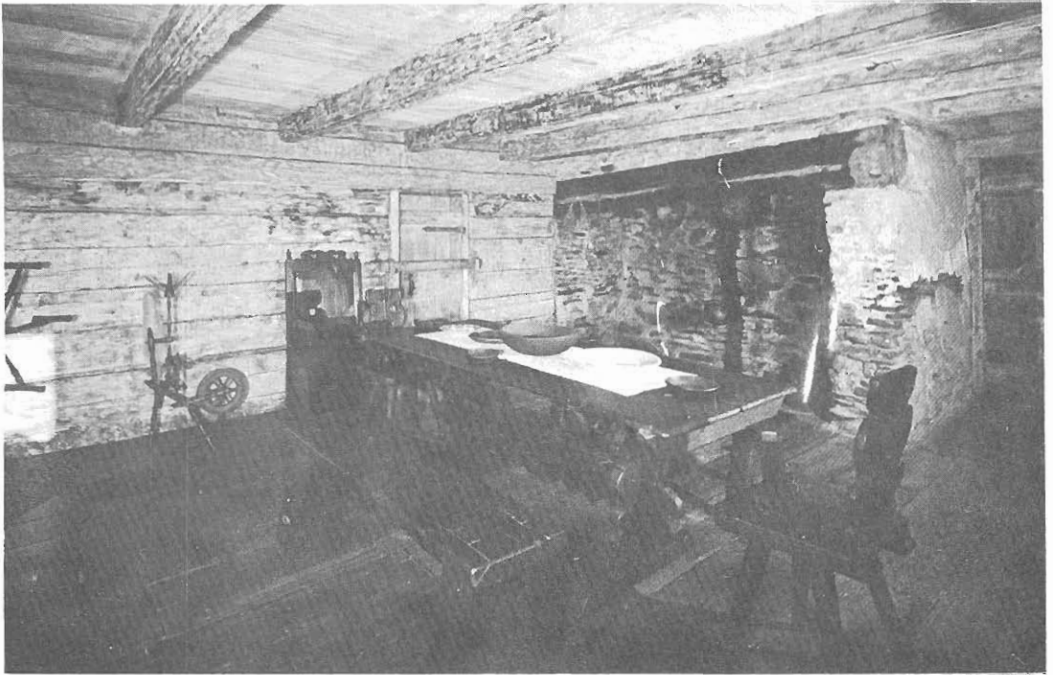
Line of Descent
of
W. Glenn Tussey
a
Descendent of Olaf Thorsson,
New Sweden Colonist

<i>Name</i>	<i>Generation</i>
Olaf Thorsson/Oele Toerson/Olla Toersen (1620 - c1678)	1*
Olle Olleson Thorsson/ Olla Ollason Toorson (d c1687)	2
Hendrick Toarson/Henry Toarson, Sr. (c1661 - c1703)	3
Matthias Toarson/Matthias Hendrickson Tossawa/Matthias Tossan (1686 - 1712)	4
Wilyam Tasse/Whoole Tolson/William Tosawa/Tussey (1705 - 1771)	5
William Tussey, Jr. (1743 - 1815)	6
John Tussey (1768 - c. 1863)	7**
Gersharn Tussey (1801 - 1863)	8
John Tussey (1826 - 1887)	9
David Lee Tussey (1863 - 1908)	10
Harvey Lee Tussey (1884 - 1971)	11
W. Glenn Tussey (b. 1923)	12

* Olaf Thorsson was a midshipman on the Kalmar Nyckel on the fourth Swedish Expedition. He remained in New Sweden as a colonist.

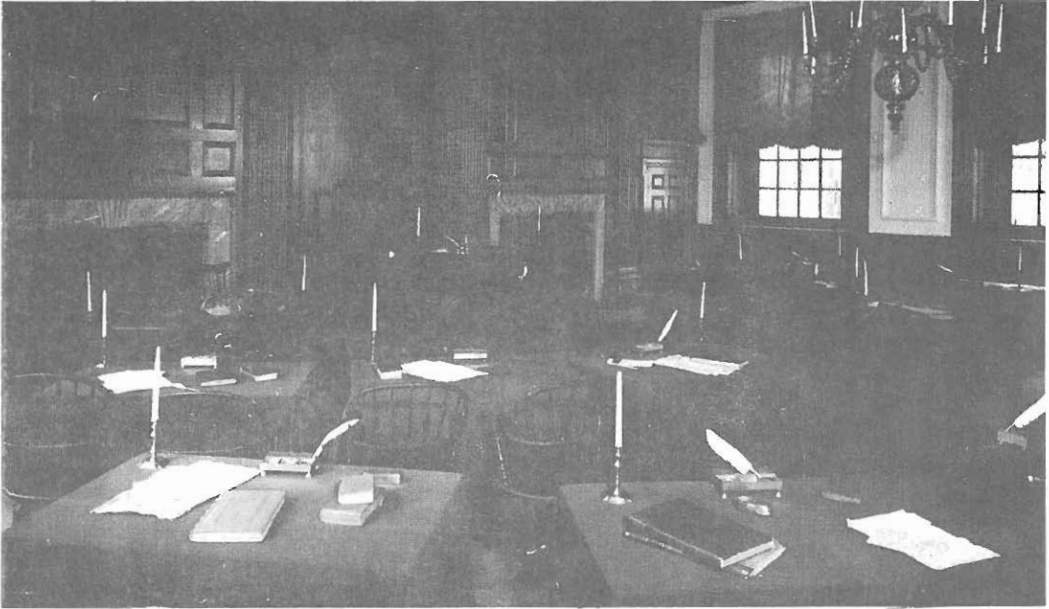
** John Tussey migrated to the Yadkin Valley of North Carolina and became a miller and planter in the "Jersey" section of Rowan County (later Davidson Co.), N.C. Thus, he established the N.C. branch of the Tussey family, which is now scattered from the Carolinas to California.

Note: New Sweden was established in 1638 by the Swedes in the Delaware Valley at a spot which later became Wilmington, Delaware. The first six generations lived in the Delaware Valley

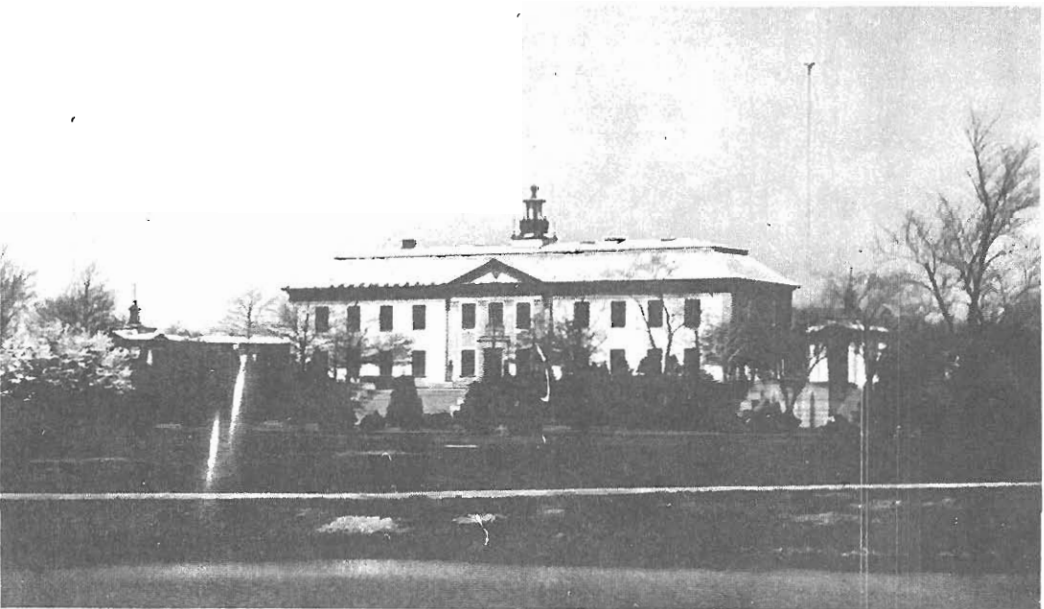
John Mortonin isoisän isän Märten Mårtenssonin 1600-luvun puolivälissä rakentama talo sijaitsee Prospect Parkissa lähellä Philadelphian lentokenttää.

Morton Homestead, Prospect Park PA. The oldest portion of this house was built c. 1654 by Morton Mortenson, ancestor of John Morton, a signer of the Declaration of Independence.

Tässä huoneessa Philadelphiassa Delawareen 1600-luvun puolivälissä muuttaneen suomalaisen siirtolaisen jälkeläinen John Morton allekirjoitti siirtokunnan itsenäisyysjulistuksen heinäkuun 4:nä päivänä 1776.

Independence National Historical Park, Philadelphia PA Within this single room, independence was declared, a successful revolution was directed, and the U.S. Constitution was written.

Etelä-Philadelphiassa sijaitseva The American Swedish Historical Museum on perustettu v. 1926 ja se vaalii Delaware-joelle muuttaneiden ruotsalaisten ja suomalaisten muistoa.

The American Swedish Historical Museum, founded 1926. Located on historic New Sweden territory, the museum exhibits, records, and perpetuates the achievements of the settlers, the pioneers, and the immigrants from Sweden and their descendants.

Mullica-joki ja Mullica Hill New Jerseyssä kertovat suomalaisesta uudisasukkaasta Erik Mullikasta ja hänen pojistaan.

Mullica River and Mullica Hill in New Jersey remind us about a Finnish Colonist Eric Mullikka and his sons.